

NOKIANKAUPUNKI

Sivistyspalvelut / varhaiskasvatus

Sääntökirja varhaiskasvatuksen palvelusetelipalvelujen tuottamisesta

Erityinen osa

Hyväksytty va. sivistysjohtaja Pauliina Pikan päätöksellä 29.3.2018

Sisällysluettelo

1 PALVELUSETELIN HAKEMINEN JA MYÖNTÄMINEN.....	3
2 PALVELUSETELIN ARVON MÄÄRITTÄMINEN.....	3
3 HENKILÖKUNNAN PÄTEVYYSVAATIMUKSET JA HENKILÖKUNNAN MÄÄRÄ	3
4 PALVELUSETELIN ARVON LASKUTUS KUNNALTA	4
4.1 ISYYSVAPAA	4
4.2 ASIAKAS IRTISANOO HOITOPAIKAN.....	4
5 PALVELUSETELIN SUURIMMAT ARVOT JA KERTOIMET 1.8.2016 ALKAEN ...	5
6 PALVELUNTARPEET JA KERTOIMET.....	5
7 PALVELUNTUOTTAJALLE ASETETTAVAT EHDOT	6
8 PALVELUN SISÄLTÖVAATIMUKSET	6
9 PALVELUPALAUTE.....	7
9.1 PALVELUPALAUTTEEN TOIMITTAMINEN KUNNALLE	7
10 VASTUUT JA VAHINGONKORVAUKSET.....	7
10.1 PALVELUJEN TUOTTAJAN VASTUULLA OLEVAT VIRHETILANTEET	7
10.2 KUNNAN VASTUULLA OLEVAT VIRHETILANTEET.....	7
11 KUNNAN ANTAMAT TIEDOT PALVELUNTUOTTAJALLE	8
12 TIETOJÄRJESTELMÄT	8
12.1 PÄIVÄKIRJAN TALLENTAMINEN	8
13 OMAVALVONTASUUNNITELMA	8

LIITTEET Varhaiskasvatustoiminnan kelpoisuusehdot ja laatuvaatimukset

Tuki varhaiskasvatuksessa

Sääntökirja muodostuu yleisestä osasta ja erityisestä osasta. Nämä ovat erilliset asiakirjat, jotka muodostavat kokonaisuuden.

1 Palvelusetelin hakeminen ja myöntäminen

Palveluseteliä tulee hakea ennen varhaiskasvatuksen alkamista. Palveluseteli voidaan myöntää aikaisintaan hakukuukauden alusta alkaen. Palveluseteli myönnetään vähintään kuukauden kestävään hoitosuhteeseen ja se on lapsikohtainen. Palvelutuottajan velvollisuus on ohjeistaa huoltajia palvelusetelikäytännöistä.

Palveluseteli voidaan myöntää kunnan asukkaalle, joka olisi muutoinkin oikeutettu varhaiskasvatuspalveluun kunnan varhaiskasvatuksessa. Palveluseteli voidaan myöntää kunnan hyväksymään palvelusetelipäiväkotiin.

Palvelusetelin saanut asiakas tekee palvelujen tuottajan kanssa sopimuksen palvelun antamisesta. Palvelutarpeen muutokset tulevat voimaan seuraavan kuukauden alusta, jonka perusteella määritellään myös uusi palvelusetelin arvo.

2 Palvelusetelin arvon määrittäminen

Palvelusetelin arvon määrittämisen perusteena on varhaiskasvatuksen asiakasmaksulaki. Omavastuuosuus (asiaksmaksu) on palvelusetelin arvon ja palveluntuottajan perimän hinnan välinen erotus. Palvelujen tuottaja perii erotuksen asiakasmaksuna asiakkaalta. Kunta ei voi periä palvelusetelin käyttäjältä asiakasmaksua palvelusta.

3 Henkilökunnan kelpoisuusehdot ja henkilökunnan määrä

Palvelujen tuottajan henkilöstön on täytettävä varhaiskasvatustilain (36/1973) ja asetuksen lasten päivähoitosta (239/1973) edellyttämä henkilökunnan määrä sekä sosiaalihuollon henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annetun lain edellyttämät henkilökunnan pätevyysvaatimukset (2005/272, §:t 7,8,10,15,16 ja 17). Asetuksen lasten päivähoitosta (239/1973) § 6 mukaan 1.8.2016 lähtien päiväkodissa tulee hoito- ja kasvatustehtävissä olla vähintään yksi henkilö jolla on sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annetun lain (272/2005) mukainen ammatillinen kelpoisuus enintään kahdeksaa kolme vuotta täyttäneitä lasta kohden.

Päiväkodissa tulee olla vähintään joka kolmannella hoito- ja kasvatustehtävissä toimivalla sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuusehdoista annetun asetuksen 7 §:ssä säädetty ammatillinen kelpoisuus ja muilla hoito- ja kasvatustehtävissä toimivilla 8 §:ssä säädetty ammatillinen kelpoisuus. Ammatillinen kelpoisuus määräytyy kunnan linjausten mukaisesti.

Yksikön vastuhenkilöllä tulee olla 7 §:n mukainen kelpoisuus. Vastuhenkilön on osoitettava riittävä johtamistaito varhaiskasvatukseen ammatillisiin johtotehtäviin. Riittävä johtamistaito edellyttää joko tutkintoon sisältyvää tai sen lisäksi suoritettua johtamiskoulutusta tai käytännön kokemuksen kautta hankittua johtamistaitoa (Laki sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista 272/2005).

Palveluntuottajan vastuulla on huolehtia henkilökunnan riittävästä täydennyskoulutuksesta. Palveluntuottaja mahdollistaa henkilökunnan osallistumisen sosiaalihuoltolain 53§ (28.1.2005/50) edellyttämään henkilökunnan täydennyskoulutukseen sekä kunnan tarjoamaan varhaiskasvatukseen liittyvään koulutukseen erikseen sovittavaa korvausta vastaan.

Palveluntuottaja vastaa toimintayksikkönsä tukipalveluiden (siivous, ruokapalvelu, turvallisuus ja kiinteistön kunto) järjestämisestä ja niiden laadusta sekä toimintavälineiden asianmukaisesta kunnosta. Pyydettyä palvelun tuottajan on toimitettava asiakirjat edellä mainituista palvelun laatuun vaikuttavista seikoista. Mikäli kasvatus- ja hoitohenkilöstö tekee tukipalveluihin liittyviä tehtäviä, tulee tällöinkin noudattaa lain mukaista henkilöstömitoitusta lapsiryhmissä. Kasvatus-, opetus- ja hoitotyöhön varatulla työajalla ei suoriteta kuin toimintaan vaikuttavat, välttämättömät tukipalveluihin liittyvät tehtävät. Tukipalveluista vastaa joko alihankkija tai tähän varattu henkilöstöresurssi. Tukipalveluista on oltava erillinen suunnitelma tai sopimus.

4 Palvelusetelin arvon laskutus kunnalta

Kunta vastaanottaa vain verkkolaskuja. Palveluntuottaja laskuttaa kuntaa seuraavan kuukauden 5. päivään mennessä. Kunta maksaa laskun neljäntoista (14) päivän kuluessa sen saapumisesta. Kunta maksaa palveluntuottajalle vain myönnetyn palvelusetelin mukaisesta käytetystä palvelusta.

Lapsen aloittaessa tai lopettaessa hoidon kesken kuukauden, palvelusetelin arvo laskutetaan kalenteripäivien mukaisesti. Palvelusetelin maksaminen alkaa palvelusopimuksen mukaisesti ja päättyy kuun viimeiseen päivään tai erikseen sovittuun irtisanomispäivään.

Palveluntuottaja on velvollinen ottamaan huomioon asiakkaalta perittävässä maksussa myös takautuvasti palveluseteliin tehdyt muutokset. Aiheettomasti maksettu palveluseteli peritään takaisin palveluntuottajalta. Palveluseteli maksetaan palveluntuottajalle kahdeltatoista kuukaudelta vuodessa, mikäli lapsen hoitosuhde jatkuu yhtäjaksoisesti. Hoitopäivän arvo on palvelusetelin kuukausiarvo jaettuna kalenteripäivillä.

Kunta ei maksa laskutus- yms. lisiä eikä vastaa peruuntuneista palvelutapahtumista aiheutuneista kustannuksista.

4.1 Isyyysvapaa

Palveluseteli maksetaan palveluntuottajalle isyyysvapaan ajalta. Palveluntuottaja ei voi periä perheeltä varhaiskasvatuksen asiakasmaksua isyyysvapaan ajalta ja lapsen hoitosuhteen tulee jatkua välittömästi isyyysvapaan jälkeen.

4.2 Asiakas irtisanoo hoitopaikan

Mikäli asiakas irtisanoo palvelusopimuksen palvelujen tuottajan kanssa, on palvelujen tuottajan ilmoitettava siitä kirjallisesti kunnan palvelusetelitoiminnasta vastaavalle viranhaltijalle välittömästi asiakkaan irtisanottua hoitopaikan.

5 Palvelusetelin suurimmat arvot ja kertoimet 1.8.2018 alkaen

Palvelusetelin laskennallinen arvo on 792,59 €/kk (yli 3-v).

Alle kolmevuotiaan lapsen palvelusetelin arvo määräytyy kertomalla yli 3-vuotiaan palvelusetelin arvo 1,51:llä. Lapsen täyttäessä kolme vuotta setelin arvo muuttuu syntymäpäivää seuraavan kalenterikuukauden alusta.

Yli kolmevuotiaan lapsen palvelusetelin arvo määräytyy yksikössä noudatettavan lasten ja kasvattajan välisen suhdeluvun mukaan. Palvelusetelin laskennassa käytettävä suhdeluku määrittyy palveluseteliyksikön sijaintikunnan käytäntöjen mukaan.

Alle 3-vuotias		Yli 3-vuotias
Palvelusetelin suurin arvo	Suhdeluku (kasvattaja/lapsi)	Palvelusetelin suurin arvo
1.196,81 €/kk	1/7	792,59 €/kk
1203,15€/kk	1/8	729,18€/kk

Jos asiakkaan ja palvelujen tuottajan sopima hinta palvelusta on pienempi kuin palvelusetelin arvo, kunta on velvollinen suorittamaan palvelujen tuottajalle enintään asiakkaan ja palvelujen tuottajan sopiman hinnan. (L 24.7.2009/569)

6 Palveluntarpeet ja kertoimet

Palvelun tarpeiden suurimmat arvot saadaan kertomalla lapsen iän mukainen suurin arvo alla mainituilla kertoimilla.

Nokian /Varhaiskasvatuspalvelu, hoitoaikaperusteinen	Palvelusetelin kerroin	Palvelusetelin suurin arvo 1/7 yli 3-vuotiailla	Palvelusetelin suurin arvo alle 3- vuotiailla	osuus kokoaikaisesta asiaksmaksusta
Kokoaikainen varhaiskasvatus, hoitoaika 140h- /kk	1	792,59	1196,81	100 %
Osa-aikainen varhaiskasvatus, hoitoaika 86h-139h/kk	0,8	634,07	957,44	80 %
Osa-aikainen varhaiskasvatus, 0-85h/kk	0,6	475,55	718,08	50 %
Esiopetusta täydentävä osa-aikainen varhaiskasvatus, 86-139hh	0,5	396,29		80 %
Esiopetusta täydentävä osa-aikainen varhaiskasvatus, 0-85h	0,5	396,29		50 %
Varhaiskasvatuksen erityinen tuki,	sovitaan erikseen			

Mahdolliset tuen edellyttämät lisäresurssit haetaan erillisellä lomakkeella (varhaiserityiskasvatus/varhaiskasvatuksen palveluseteli), joka toimitetaan lapsen kotikunnan palvelusetelitoiminnasta vastaavalle viranhaltijalle. Tuen resurssit sovitaan lapsikohtaisesti samoin kuin tuen järjestämisen edellyttämä palvelusetelin arvo.

7 Palveluntuottajalle asetettavat ehdot

Palveluntuottajilta edellytetään ympärivuotista aukioloa tai päivystyksen järjestämistä muulla tavoin. Suositeltavaa on, että palveluntuottaja perii asiakasmaksun enintään yhdeltätoista kalenterikuukaudelta toimintavuoden aikana (toimintavuosi 1.8.–31.7.).

Kunta ei ole velvollinen järjestämään päivystystä palvelusetelipäivähoidon asiakkaille.

Palveluntuottajalta edellytetään lasten ja henkilökunnan suhdeluvun seuraamista. Pyydetessä suhdelukutieto tulee toimittaa varhaiskasvatuksen valvonnasta ja ohjauksesta vastaaville viranomaisille.

Mikäli asiakas irtisanoo palvelusopimuksen palvelujen tuottajan kanssa, on palvelujen tuottajan ilmoitettava siitä kirjallisesti kunnan palvelusetelitoiminnasta vastaavalle viranhaltijalle välittömästi asiakkaan irtisanottua hoitopaikan.

Palveluntuottajien tulee tarjota lapselle uuden varhaiskasvatuslain mukaista osa-aikaista varhaiskasvatusta enintään 20h/vko.

Palveluntuottaja on velvollinen ilmoittamaan koko päiväkodin lapsiryhmä- ja henkilökuntatiedot vähintään kaksi kertaa vuodessa (syys- ja helmikuussa) Tampereen kaupunkiseudun yksityisen varhaiskasvatuksen käsikirjan mukaisesti tai pyydetessä useammin.

Palveluntuottajilta edellytetään liitteenä olevan, Varhaiskasvatustoiminnan kelpoisuusehdot ja laatuvaatimukset, (liite 1).

Palveluntuottaja on velvollinen ottamaan huomioon asiakkaalta perittävässä maksussa myös takautuvasti palveluseteliin tehdyt muutokset.

Aiheettomasti maksettu palveluseteli peritään takaisin palveluntuottajalta.

Palveluntuottaja ja henkilöstö ovat velvollisia osallistumaan kunnan järjestämiin yhteistyökokouksiin ja kehittämistyöhön. Palvelun tuottajan vastuulla on huolehtia henkilöstön riittävästä täydennyskoulutuksesta.

8 Palvelun sisältövaatimukset

Toiminnan lähtökohtana on asiakkaan oikeus hyvään sosiaalihoitoon ja kohteluun. Toiminnan tulee olla asiakaslähtöistä. (Laki sosiaalihoitoon asiakkaan asemasta ja oikeuksista 22.9.2000/812).

Palvelun tuottajan on sitouduttava sijaintikunnan varhaiskasvatussuunnitelmaan ja laadittava toimintasuunnitelma kunnan käytäntöjen mukaisesti. Tuottajan voi laatia yksikkönsä varhaiskasvatussuunnitelman, joka pohjautuu sijaintikunnan vastaavaan suunnitelmaan. Varhaiskasvatussuunnitelmassa tuottaja määrittää ja kuvaa toimintansa laadulliset, ja toiminnalliset kriteerit ja painopistealueet. Varhaiskasvatussuunnitelma tulee toimittaa valvovalle viranomaiselle ja sen tulee olla nähtävillä palveluntuottajan internetsivuilla.

Palveluntuottaja sitoutuu noudattamaan liitteenä olevan ”Varhaiskasvatustoiminnan ehdottomat kelpoisuusehdot ja laatuvaatimukset” mukaisia laatukriteereitä, (liite 1).

Kunta voi tehdä palvelujen tuottajien asiakkaille laatukselyitä ja kyselyiden tulokset ovat myös palvelujen tuottajien hyödynnettävissä. Laatukselyistä tiedotetaan etukäteen ja ne suoritetaan yhdessä palvelujen tuottajien kanssa.

9 Palvelupalaute

Asiakas voi antaa saamastaan palvelusta palautetta sähköpostitse, puhelimitse tai paikan päällä palvelun tuottajalle tai kunnan palvelusetelitoiminnasta vastaavalle viranhaltijalle.

Palveluntuottaja vastaa asiakkaan antamaan palautteeseen. Palautteeseen tulee vastata kahden (2) viikon sisällä.

9.1 Palvelupalautteen toimittaminen kunnalle

Palvelujen tuottajan on toimitettava saamansa palvelupalaute mahdollisimman pian, vähintään kahden (2) viikon kuluessa palautteen antamisesta, tiedoksi kunnan palvelusetelitoiminnasta vastaavalle viranhaltijalle. Palvelupalautteen toimittaminen on palvelun tuottajan vastuulla.

Mikäli palautteita ei toimiteta kahden (2) viikon määräajassa, voi kunta saattaa asian sääntökirjan yleisen osan kohdan 13.1. mukaiseen käsittelyyn. (Palvelujen tuottajan poistaminen palveluntuottajarekisteristä). Palvelun laadusta annetun reklamaation johdosta kunta pyytää selvitystä palvelujen tuottajalta ja vaatii laadun korjausta. Kunta toimittaa tarvittaessa reklamaatiot edelleen aluehallintovirastoon tai muille asiaa hoitaville viranomaisille.

10 Vastuut ja vahingonkorvaukset

Palvelun tuottajalla on oltava voimassa olevat toimintaan liittyvät vakuutukset. Mahdolliset vahingot korvataan ensisijaisesti palvelujen tuottajan vakuutuksesta ja viime kädessä palvelujen tuottaja vastaa niistä vahingonkorvauslain mukaisesti. Kunta ei vastaa palvelujen tuottajan palvelujen saajalle aiheuttamista vahingoista.

10.1 Palvelujen tuottajan vastuulla olevat virhetilanteet

Palvelujen tuottajan vastuulla ovat päiväkotitilojen ja pihan turvallisuus sekä palvelujen tuottajan ja/tai hänen alihankkijansa aiheuttamat toiminnan keskeytykset.

10.2 Kunnan vastuulla olevat virhetilanteet

Kunnalla on vastuu varhaiskasvatuksen palveluseteliin liittyvästä tietojärjestelmästä ja siitä johtuvista virhetilanteista sekä maksuliikenteestä ja sen sujuvuudesta.

11 Kunnan antamat tiedot palveluntuottajalle

Palvelusetelistä ja sen arvosta annetaan päätös tiedoksi asiakkaan valitsemalle palvelujen tuottajalle. Mikäli palvelusetelin arvossa tapahtuu muutoksia, kunta lähettää muutokset palvelujen tuottajalle.

12 Tietojärjestelmät

Palvelujen tuottajan on pystyttävä käsittelemään palveluseteliin liittyviä sähköisiä dokumentteja. Palveluntuottajalla tulee olla käytössään Internet – yhteydellä varustettu tietokone.

Kunta vastaa osaltaan asiakastietojärjestelmän ylläpidosta, siitä muodostuvasta asiakasrekisteristä ja asiakastietojärjestelmän kustannuksista.

12.1 Päiväkirjan tallentaminen

Palvelujen tuottaja pitää päiväkirjaa lasten läsnä -, ja poissaoloista. Yksiköt kirjaavat lasten ja henkilökunnan läsnä- ja poissaolotiedot kunnan määrittämään asiakastietojärjestelmään viikoittain tai muuten määritetyllä menetelmällä viimeistään seuraavan kuun viidenteen (5) päivään mennessä, myös päiväkodin kiinniolo ajalta (esim. kesäaika).

Merkinnät ovat yhtenäiset ja yhteisesti sovittu kunnan kanssa.

Päiväkirjan tallentamisesta vastaa yksikön vastuhenkilö. Päiväkodin vastuhenkilö/johtaja tarkistaa päiväkirjan ja lasten sijoituksen tiedot päiväkirjalta sekä ilmoittaa mahdolliset muutokset välittömästi kunnan palvelusetelitoiminnasta vastaavalle viranhaltijalle. Ilmoitetut tiedot ja palvelusetelin voimassaolo muodostavat laskutusperusteen, jonka perusteella palvelujen tuottaja voi laskuttaa palvelusetelin mukaisen arvon kunnalta.

Tietojen oikeellisuudesta on aina vastuussa toimintayksikön esimies tai hänen estyneenä ollessa varahenkilö.

Palvelujen tuottajalla on velvollisuus ilmoittaa kunnalle lasten sijoitus- ja läsnäolotiedot ajantasaisina ja oikeina asiakastietojärjestelmässä. Mikäli palvelujen tuottaja ei näin toimi, on kunnalla oikeus sanktioida palvelujen tuottajaa tekemättömästä työstä. Sanktio riippuu laiminlyönnin laajuudesta, toistuvuudesta ja laiminlyönnin vakavuudesta.

13 Omavalvontasuunnitelma

Omavalvontasuunnitelmasta säädetään yksityisistä sosiaalipalveluista annetussa laissa (922/2011). Omavalvonta on työkalu, jonka avulla voidaan kehittää ja seurata palvelujen laatua toimintayksiköiden päivittäisessä työssä. Omavalvonnassa korostuu palveluntuottajan vastuu

toiminnan asianmukaisuudesta ja tuottamiensa palvelujen laadusta sekä asiakasturvallisuudesta.

Uuden palveluntuottajan on laadittava omavalvontasuunnitelma kuuden (6) kuukauden kuluessa toiminnan aloittamisesta.

Toimintayksikkökohtainen omavalvontasuunnitelma on pidettävä julkisesti nähtävänä ja palvelujen tuottajan on seurattava sen toteutumista.

Varhaiskasvatustoiminnan kelpoisuusehdot ja laatuvaatimukset

Palveluntuottajan on täytettävä kaikki kohdissa 1-3 laadulle asetetut laatukriteerit. Kelpoisuusehtoihin sisältyvät lainsäädännön vaatimukset sekä muut laadun minimitasolle asetetut vaatimukset.

Palveluntarjoaja merkitsee kunkin laatutekijän osalta rastilla, täyttyvätkö kyseessä olevat kelpoisuusehdot ja/tai laatuvaatimukset. Kelpoisuusehtojen täytyminen tarkistetaan valvontakäynneillä. Valvonta dokumentoidaan yksityisen varhaiskasvatuksen valvonta- ja ohjausasiakirjaan. Palveluntuottaja voidaan poistaa palveluntuottajarekisteristä, mikäli kelpoisuusehdot ja/tai laatuvaatimukset (Sääntökirjan yleinen osa kappale 13.1).

Varhaiskasvatuslain tavoitteiden toteuttaminen

Varhaiskasvatuslaki pykälä 2 a § tavoitteet 1-10

- 1) edistää jokaisen lapsen iän ja kehityksen mukaista kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä, terveyttä ja hyvinvointia;
- 2) tukea lapsen oppimisen edellytyksiä ja edistää elinikäistä oppimista ja koulutuksellisen tasa-arvon toteuttamista;
- 3) toteuttaa lapsen leikkiin, liikkumiseen, taiteisiin ja kulttuuriperintöön perustuvaa monipuolista pedagogista toimintaa ja mahdollistaa myönteiset oppimiskokemukset;
- 4) varmistaa kehittävä, oppimista edistävä, terveellinen ja turvallinen varhaiskasvatusympäristö;
- 5) turvata lasta kunnioittava toimintatapa ja mahdollisimman pysyvät vuorovaikutussuhteet lasten ja varhaiskasvatushenkilöstön välillä;
- 6) antaa kaikille lapsille yhdenvertaiset mahdollisuudet varhaiskasvatukseen, edistää sukupuolten tasa-arvoa sekä antaa valmiuksia ymmärtää ja kunnioittaa yleistä kulttuuriperinnettä sekä kunkin kielellistä, kulttuurista, uskonnollista ja katsomuksellista taustaa;
- 7) tunnistaa lapsen yksilöllisen tuen tarve ja järjestää tarkoituksenmukaista tukea varhaiskasvatuksessa tarpeen ilmetyä tarvittaessa monialaisessa yhteistyössä;
- 8) kehittää lapsen yhteistyö- ja vuorovaikutustaitoja, edistää lapsen toimimista vertaisryhmässä sekä ohjata eettisesti vastuulliseen ja kestävään toimintaan, toisten ihmisten kunnioittamiseen ja yhteiskunnalliseen jäsenyyteen;
- 9) varmistaa lapsen mahdollisuus osallistua ja saada vaikuttaa itseään koskeviin asioihin;
- 10) toimia yhdessä lapsen sekä lapsen vanhemman tai muun huoltajan kanssa lapsen tasapainoisen kehityksen ja kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin parhaaksi sekä tukea lapsen vanhempaa tai muuta huoltajaa kasvatustyössä.

Palveluntuottaja sitoutuu toteuttamaan varhaiskasvatuslain tavoitteita

Kyllä

1. Varhaiskasvatusympäristö

<p>1.1 Tilojen toiminnallisuus Varhaiskasvatusympäristön on oltava kehittävä, oppimista edistävä sekä terveellinen ja turvallinen lapsen ikä ja kehitys huomioon ottaen. Toimitilojen ja toimintavälineiden on oltava asianmukaisia ja niissä on huomioitava esteettömyys.</p> <p>Lasten käytössä olevat leikkivälineet täyttävät niiden turvallisuutta koskevan lain (<i>lelujen turvallisuudesta (1154/2011)</i>) edellyttämät säädökset ja leikkivälineitä käytetään suositusten mukaisesti.</p> <p>Päiväkodilla tulee olla turvallinen ja aidattu piha-alue.</p>	
Tilojen toiminnalliset kelpoisuusehdot täyttyvät	Kyllä

<p>1.2. Aukioloaika ja toiminnan laajuus Päiväkoti on avoinna arkisin kysynnän ja tarpeen mukaan: klo 6.00 -18.00; vuosittainen toiminta-aika 12 kk. Palveluntuottajilta edellytetään päivystyksen järjestämistä itse tai yhteistyössä muiden yksityisten palveluntuottajien kanssa ensisijaisesti oman kunnan alueella.</p>	
Aukioloaikaan ja laajuuteen liittyvät ehdot täyttyvät	Kyllä

<p>1.3 Lasten ateriat Varhaiskasvatuksessa olevalle lapselle on järjestettävä lapsen ravitsemustarpeet täyttävä terveellinen ja tarpeellinen ravinto, jollei muun kuin päiväkodissa tai perhepäivähoidossa annetun varhaiskasvatuksen luonteesta muuta johdu. Ruokailu on oltava tarkoituksenmukaisesti järjestetty ja ohjattu, (varhaiskasvatuslaki 2 b§).</p> <p>Lasten ruokailu järjestetään varhaiskasvatikäisen lapsen ravitsemussuosituksien mukaisesti (Terveyttä ja iloa ruoasta - varhaiskasvatuksen ravitsemussuositukset 2018)</p> <p>Ruuan laadun tulee täyttää yleiset terveydelliset ja ravitsemukselliset vaatimukset sekä sitä tulee tarjota riittävästi ja riittävän usein hoitopäivän pituudesta riippuen. Lasten erityisruokavalioiden valmistuksessa tulee huomioida käytössä olevat erityisruokavaliomääritykset. Kokoaikaisessa varhaiskasvatuksessa ateriapalvelu sisältää aamupalan, lounaan ja välipalan.</p> <p>Lasten ruokalista on vanhempien nähtävillä etukäteen.</p> <p>Ateriapalvelujen tuottajalla tulee olla viranomaisten hyväksymä omavalvontasuunnitelma tai suunnitelmasta annettu viranomaisten hyväksymisilmoitus sekä kopiot hygieniasaamistodistuksista.</p> <p>Ateriapalvelusta huolehtii joko tehtävään palkattu henkilö tai se hankitaan alihankintana. Henkilökunta ja/tai selvitys mahdollisesta alihankinnasta, tarvittaessa erilliselle liitteelle.</p>	
Lasten aterioihin liittyvät ehdot täyttyvät.	Kyllä

<p><u>1.4 Päiväkotitiloista ja kalustosta huolehtiminen</u> Päiväkotitilojen ja kaluston siisteydestä ja kunnosta huolehditaan päivittäin. Siivouksesta huolehtii joko tehtävään palkattu henkilö tai se hankitaan alihankintana.</p> <p>Henkilökunta ja/tai selvitys mahdollisesta alihankinnasta, tarvittaessa erilliselle liitteelle.</p>	
Päiväkodin tiloihin ja kalustoon liittyvät ehdot täyttyvät.	Kyllä

<p><u>1.5 Lasten turvallisuudesta huolehtiminen</u> Päiväkodin turvallisuussuunnitelma (joka sisältää pelastussuunnitelman) on laadittu ja sen edellyttämä henkilökunnan perehdyttäminen suoritettu (viimeistään 2 kk:n kuluessa toiminnan käynnistyttyä). Palveluntuottaja on huolehtinut lasten vastuu- ja tapaturmavakuutuksista. Palveluntuottajan tulee tehdä erillisellä lomakkeella selvitys tapaturmasta, karkaamisesta tai läheltä piti-tilanteesta valvontaviranomaiselle.</p>	
Lasten turvallisuuteen liittyvät ehdot ja laatuvaatimukset täyttyvät	Kyllä

<p><u>1.6. Raportointi</u> Yksiköt kirjaavat lasten ja henkilökunnan läsnäolot kunnan määrittämään asiakastietojärjestelmään. Palveluntuottajalta edellytetään lasten ja henkilökunnan suhdeluvun seuraamista päivittäin. Pyydettyessä suhdelukutieto tulee toimittaa valvonnasta vastaavalle viranomaiselle. Palveluntuottajan tulee toimittaa vähintään kaksi kertaa vuodessa lapsi- ja henkilöstölista yksityisen varhaiskasvatuksen valvontaohjeistuksen mukaisesti ja pyydettyessä useammin.</p>	
Raportointiin liittyvät ehdot ja laatuvaatimukset täyttyvät	Kyllä

2. Henkilökunta ja yhteistoiminta

<p><u>2.1 Päiväkodin johtaja ja johtaminen</u> Päiväkodin johtajalta / vastuuhenkilöltä edellytetään sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuusvaatimusten mukaista koulutusta sekä riittävää johtamistaitoa (Laki sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista (272/2005).</p> <p>Päiväkodissa noudatetaan voimassa olevia virka- ja työehtosopimuksia.</p> <p>Päiväkodissa tulee olla nähtävillä henkilökunnan työvuorosuunnitelma sekä toteuma arkistoituna virka- ja työehtosopimuksen sopimuksen mukaisesti.</p> <p>Päiväkodissa noudatetaan säännöllistä palaveri- ja kehityskeskustelukäytäntöä. Johtamisen vastuut ja tehtävät on määritelty.</p> <p>Palveluntuottaja on järjestänyt lakisääteisen työterveyshuollon (Työterveyshuoltolaki 21.12.2001/1383).</p>	
Päiväkodin johtamiseen liittyvät kelpoisuusehdot täyttyvät	Kyllä

<p><u>2.2 Varhaiskasvatuksesta vastaava henkilökunta, mitoitus ja kelpoisuusehdot</u> Päiväkodissa tulee hoito- ja kasvatustehtävissä olla vähintään yksi henkilö, jolla on sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuusehdoista annetun asetuksen (608/2005) 7§ tai 8§:ssä säädetty ammatillinen kelpoisuus, enintään kahdeksaa kokopäivähoidossa olevaa kolme vuotta täyttänyttä lasta kohden. Enintään neljää (4) alle kolmivuotiaasta lasta kohden tulee päiväkodissa hoito- ja kasvatustehtävissä olla vähintään yksi henkilö, jolla on edellä säädetty ammatillinen kelpoisuus. Yhdessä ryhmässä saa olla yhtä aikaa läsnä enintään kolmea (3) hoito- ja kasvatustehtävässä olevaa henkilöä vastaava määrä lapsia.</p> <p>Päiväkodissa tulee vähintään joka kolmannella hoito- ja kasvatustehtävissä toimivalla olla sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuusehdoista annetun asetuksen 7§:ssä säädetty ammatillinen kelpoisuus ja muilla hoito- ja kasvatustehtävissä toimivilla 8§:ssä säädetty ammatillinen kelpoisuus. (Asetus lasten päivähoidosta 16.3.1973/239; 6 §) Vakituksilta hoito- ja kasvatustehtävissä toimivilta 8§:ssä ammatillisen kelpoisuuden omaavilta lähihoitajilta edellytetään suuntautuminen lapsiin ja nuoriin tai kunnan linjausten mukaisesti.</p> <p>Palveluntuottaja mahdollistaa henkilökunnan osallistumisen sosiaalihuoltolain 53 § (28.1.2005/50) edellyttämään henkilökunnan täydennyskoulutukseen sekä kunnan tarjoamaan varhaiskasvatukseen liittyvään koulutukseen.</p> <p>Henkilökunnan rikostausta on selvitetty (Laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä 504/2002).</p> <p>Henkilökunnalta on pyydetty vaitiolositoumus kirjallisena (Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta 21.5.1999/621).</p> <p>Palveluntuottaja todentaa henkilökunnan kelpoisuuteen vaadittavan koulutuksen kunnan valvonta- ja ohjauksen mukaisesti ennen toiminnan aloittamista.</p>	
Varhaiskasvatuksesta vastaavan henkilökunnan mitoitukseen ja kelpoisuuteen liittyvät kelpoisuusehdot täyttyvät	Kyllä

<p><u>2.3 Yhteistoiminta</u> Päiväkoti toimii osana alueensa varhaiskasvatuksen palveluverkkoa. Palveluntuottajan tulee toimia yhteistyössä lasten ja nuorten palvelujen työntekijöiden kanssa.</p>	
Yhteistyöhön liittyvät palveluntuottajan ehdot täyttyvät	Kyllä

3. Varhaiskasvatus

<p>Palveluntuottaja noudattaa valtakunnallista varhaiskasvatussuunnitelman perusteita ja kunnan varhaiskasvatussuunnitelmaa. Tämän lisäksi palvelun tuottaja noudattaa kunnan käytäntöjä yksikön suunnitelmien osalta. Suunnitelmia laadittaessa on otettava huomioon yhteistyö varhaiskasvatuksen, opetuksen sekä sosiaali- ja terveydenhuollon toimeenpanoon kuuluvia tehtäviä kunnassa hoitavien viranomaisten välillä sekä luotava tarvittavat yhteistyörakenteet. Palveluntuottaja osallistuu palvelukyky- ja asiakastytyväisyyskyselyihin.</p>	
--	--

<p>Palveluntuottaja laatii lapsen varhaiskasvatussuunnitelman yhteistyössä henkilöstön ja lapsen vanhempien tai muiden huoltajien kanssa. Suunnitelman laatiminen perustuu monialaiseen osaamiseen. Suunnitelmasta vastaa lastentarhanopettajan kelpoisuuden omaava henkilö. Varhaiskasvatussuunnitelmaan on kirjattava tavoitteet varhaiskasvatuksen toteuttamiseksi lapsen kehitystä, oppimista ja hyvinvointia tukevalla tavalla sekä toimenpiteet tavoitteiden toteuttamiseksi. Lisäksi suunnitelmaan kirjataan lapsen tarvitseman tuen tarve, tukitoimenpiteet ja niiden toteuttaminen sekä tarvittaessa lääkehoitosuunnitelma.</p>	
Varhaiskasvatuksen suunnitteluun ja arviointiin liittyvät palveluntuottajan kelpoisuusehdot täyttyvät	Kyllä

3.1 Huoltajien kanssa tehtävä yhteistyö ja varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuksen laadunhallinta perustuu prosesseihin, jotka ovat varhaiskasvatuksen aloittaminen ja toteuttaminen.

<p><u>Varhaiskasvatuksen aloittaminen/ Huoltajien osallisuus</u></p> <p>Varhaiskasvatuksen aloittaminen ja tutustuminen</p> <p>Arviointikriteerit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Varhaiskasvatustyksikössä on käytössä yhteisesti sovittu perheiden tutustumiskäytäntö. • Tutustutaan lapseen sekä perehdytään perheen ja lapsen tarpeisiin ja toiveisiin. • Perheille varataan riittävästi aikaa tutustua lapsen tulevaan lapsiryhmään, kasvattajatiimiin, varhaiskasvatuksen toimintakäytäntöihin ja varhaiskasvatusympäristöön. • Perheiden kanssa tehdään kirjallinen palvelusopimus. 	
Varhaiskasvatuksen aloittamiseen ja tutustumiseen liittyvät palveluntuottajan kelpoisuusehdot täyttyvät	Kyllä

3.2. Varhaiskasvatustoiminnan toteuttaminen

<p>Tutustuminen ja ryhmäytyminen</p> <p>Arviointikriteerit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jokainen lapsi huomioidaan ja hyväksytään yksilönä ja ryhmän jäsenenä. • Lapselle syntyy myönteinen kokemus ryhmään kuulumisesta. • Ryhmäytymiseen varataan riittävästi aikaa ja luodaan turvallinen ja välittävä ilmapiiri. • Yhteisöllisyyttä vahvistetaan ja ryhmälle järjestetään yhteisiä kokemuksia. • Vertaisryhmän merkitys lapselle tiedostetaan. 	
Tutustumiseen ja ryhmäytymiseen liittyvät palveluntuottajan kelpoisuusehdot täyttyvät	Kyllä

<p>Lapsen osallisuus</p> <p>Arviointikriteerit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lapsen ideoita ja mielipiteitä kuullaan ja niitä hyödynnetään toiminnan suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa. 	
---	--

<ul style="list-style-type: none"> • Lapsella on mahdollisuus tehdä valintoja ja päätöksiä kehitystasonsa mukaisesti sekä ilmaista toiveitaan varhaiskasvatuksen arkitilanteissa. • Varhaiskasvatuksen kasvattajalla ja lapsella on kahdenkeskistä vuorovaikutusta arjen tilanteissa. • Lapsella on mahdollisuus osallistua varhaiskasvatuskeskusteluihin. Osallistuminen voidaan toteuttaa eri menetelmillä. 	
Lapsen toiveiden kuulemiseen liittyvät palveluntuottajan kelpoisuusehdot täyttyvät	Kyllä

<p>Huoltajien osallisuus</p> <p>Lapsen huoltajille on annettava mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa lapsensa varhaiskasvatuksen suunnitteluun, toteuttamiseen ja arviointiin. Lapselle ja huoltajille on järjestettävä säännöllisesti mahdollisuus osallistua varhaiskasvatuksen suunnitteluun ja arviointiin.</p> <p>Arviointikriteerit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Huoltajien aloitteet ja ideat käsitellään kasvattajatiimissä/työyhteisössä ja mietitään yhdessä kehittämistoimenpiteitä sekä annetaan huoltajille palaute. • Perheillä on mahdollisuus saada tietoa päivän toiminnasta ja heillä on mahdollisuus osallistua toiminnan arviointiin. • Huoltajien palautteelle luodaan monipuoliset mahdollisuudet. • Henkilökunnalla on ammattitaitoa kuulla erilaisia perheitä ja yhteistyökumppaneita sekä suhteuttaa heidän toiveensa toiminnan kokonaisuuteen. • Huoltajien yhteistoiminta on mahdollistettu (vanhempainyhdistys tms.). • Yhteistyö huoltajien kanssa toteutuu mahdollisesti myös sähköisesti tietosuojalain edellyttämällä tavalla. 	
Huoltajien osallistumismahdollisuuksiin liittyvät palveluntuottajan kelpoisuusehdot täyttyvät	Kyllä

<p>Toiminnan ja varhaiskasvatusympäristön suunnittelu ja arviointi</p> <p>Varhaiskasvatuksen ryhmät tulee muodostaa ja tilojen suunnittelu ja käyttö järjestää siten, että varhaiskasvatukselle säädetyt tavoitteet voidaan saavuttaa.</p> <p>Varhaiskasvatusympäristön on oltava kehittävä, oppimista edistävä sekä terveellinen ja turvallinen lapsen ikä ja kehitys huomioon ottaen. Toimitilojen ja toimintavälineiden on oltava asianmukaisia ja niissä on huomioitava esteettömyys.</p> <p>Arviointikriteerit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Suunnittelu perustuu varhaiskasvatussuunnitelmaan ja siinä huomioidaan lasten varhaiskasvatussuunnitelmat. • Lapsiryhmän suunniteltu ja toteutunut toiminta on dokumentoitu ja huoltajien nähtävillä. • Kasvattajien tehtävänä on luoda kaikkia kunnioittava ja kannustava varhaiskasvatusympäristö. • Varhaiskasvatusympäristöä käytetään joustavasti ja monipuolisesti. Toimintavälineet ovat lasten saatavilla. • Leikki- ja toimintavälineiden kuntoa ja turvallisuutta arvioidaan päivittäin. • Kasvattajatiimin toiminnan arviointi 	
--	--

Toiminnan ja varhaiskasvatusympäristön suunnitteluun ja arviointiin liittyvät palveluntuottajan kelpoisuusehdot täyttyvät	Kyllä
---	-------

Toiminta lasten vertaisryhmässä	
Arviointikriteerit:	
<ul style="list-style-type: none"> • Lapsi tuntee kuuluvansa lapsiryhmään tasavertaisena omana itsenään ja saa myönteisiä kokemuksia yhteisön jäsenenä toimimisesta. • Lapsi saa olla yksilöllinen ja persoonallinen toiset huomioivassa lapsiryhmässä. • Kasvattaja tukee ja kannustaa lasten välistä vuorovaikutusta, joka ennaltaehkäisee kiusaamista. • Kasvattaja järjestää lapsille mahdollisuuksia pienryhmätoimintaan. • Vertaisryhmän toiminta toteutuu joustavasti sekä ryhmän että yksilön tarpeiden mukaisesti. 	
Lasten vertaisryhmätoimintaan liittyvät palveluntuottajan kelpoisuusehdot täyttyvät	Kyllä

Lapsi toimijana	
Arviointikriteerit:	
<ul style="list-style-type: none"> • Lapsella on mahdollisuus omaehtoiseen leikkiin, jossa hän saa valita itse leikkinsä ja tuoda aiheet omasta kokemuspiiristään. • Kasvattajat järjestävät päivittäin aikaa ja tilaa pitkäkestoiseen leikkiin. • Lapsille järjestetään ohjattua ja omaehtoista liikuntaa päivittäin. • Kasvattaja kannustaa lasta tutkivaan ja luovaan tapaan toimia. • Lapsilla on päivittäin mahdollisuus leikkeihin ja liikuntaan ulkona. 	
Lapselle tyypilliseen toimintaan liittyvät palveluntuottajan kelpoisuusehdot täyttyvät	Kyllä

Tuki varhaiskasvatuksessa

Varhaiskasvatuksessa tuen järjestämisen periaatteet perustuvat varhaiskasvatukseen ja päivähoitoasetukseen, valtakunnallisiin varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin sekä esiopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin ja sen pohjana olevaan lakiin perusopetuslain muuttamisesta. Jokaiselle varhaiskasvatuksen palveluja käyttävälle lapselle tarjotaan kasvuun ja oppimiseen yleistä tukea. Lapselle, joka tarvitsee kasvussaan ja oppimisessaan säännöllistä tukea tai samanaikaisesti useita tukimuotoja, tarjotaan tehostettua tukea. Erityistä tukea annetaan niille lapsille, joilla on vaikeuksia edistyä riittävästi muiden tukitoimien avulla.

Lapsen tuen tarpeen arvioinnin lähtökohtana varhaiskasvatuksessa on vanhempien ja kasvatushenkilöstön havaintojen yhteinen tarkastelu tai lapsen aiemmin todettu erityisen tuen tarve. Tarvittaessa arvioinnin tueksi hankitaan lapsen tuen kannalta tarkoituksenmukaisen asiantuntijan lausunto, mutta varhaiskasvatuksen tukitoimet lapselle aloitetaan heti kun tuen tarve on havaittu. Tavoitteena on ennaltaehkäistä lapsen tuen tarpeen kasautumista ja pitkittymistä.

Varhaiskasvatuksessa lapsen tuki järjestetään lähtökohtaisesti lähipäivähoitopaikassa, inklusioperiaatteen mukaisesti. Kunnan tuottaman ja tukeman varhaiskasvatuksen tavoite on, että myös tukea tarvitsevien lasten varhaiskasvatuspalvelut järjestetään lähipalveluna riippumatta palvelun tuottajasta. Kuntatason koordinoinnilla varmistetaan tuen tasa-arvoinen toteutuminen koko kunnan alueella, palvelun tuottajasta riippumatta.

Kasvun ja oppimisen tuen järjestäminen

Yleinen tuki koskee kaikkia varhaiskasvatuksen toimijoita ja se on osa varhaiskasvatuksen perustehtävää. Yleisellä tuella tarkoitetaan tuen tarjoamista kaikille lapsille varhaisvuosien aikana. Tukitoimet perustuvat lapsen kehityksen havainnointiin ja arviointiin. Toimintaa suunniteltaessa ja toteutettaessa huomioidaan lapsen yksilölliset tarpeet. Yleinen tuki on luonteeltaan ennaltaehkäisevää ja lapsen tuen tarpeisiin vastataan välittömästi. Lapsen huoltajien ja varhaiskasvatushenkilöstön toimiva kasvatuskumppanuus antaa edellytykset lapsen hyvälle kasvulle ja kehitykselle. Kaikille lapsille laaditaan varhaiskasvatussuunnitelma yhdessä lapsen huoltajien kanssa ja suunnitelmaa arvioidaan säännöllisesti. Esiopetuksessa oleville lapsille laaditaan esiopetuksen oppimissuunnitelma.

Varhaiskasvatuksen oppimisympäristössä yleinen tuki järjestetään osaksi lapsen arkea. Varhaiskasvatushenkilöstö vastaa turvallisen ja lasta huomioivan vuorovaikutussuhteen toteutumisesta varhaiskasvatuksessa. Toimintatavat ja oppimisympäristö muokataan lapsiryhmän tarpeisiin. Yleisen tuen pedagogisia tukitoimia varhaiskasvatuksessa ovat ympäristön mukauttaminen, eriyttäminen, toiminnan sisältöjen ja muotojen mukauttaminen, perustaitojen harjaannuttaminen ja itsetunnon vahvistaminen, struktuuri, hyvä vuorovaikutus, lapsen oman toiminnan ohjaus. Toiminta tapahtuu pääsääntöisesti pienryhmätoimintana. Toimintaa kuvitetaan ja tarvittaessa käytetään tukiviittomia.

Toimivat käytännöt kuten viikkopalaverit, tiimisopimukset ja erilaiset suunnitelmat ovat yleisen tuen perusedellytyksiä.

Yksityisellä palvelun tuottajalla on tarvittaessa käytössään sijaintikunnan varhaiskasvatuksen erityisopettajan konsultaatio sekä osaamisen vahvistamiseen liittyvät koulutukset.

Tehostettu tai erityinen tuki

Mikäli yleinen tuki ei riitä, yksityisen palvelun tuottaja ottaa lapsen huoltajan kanssa neuvoteltuaan yhteyttä palveluntuottajan sijaintikunnan varhaiskasvatuksen erityisopettajaan. Erityisopettaja käy varhaiskasvatuspaikassa arvioimassa lapsen tilanteen. Erityisopettaja varmistaa, että yleisen tuen menetelmät ovat käytössä, ja että lapsen varhaiskasvatussuunnitelma tai esiopetuksen oppimissuunnitelma on asianmukaisesti laadittu, tarkistettu ja arvioitu yhdessä vanhempien kanssa. Suunnitelmasta tulee ilmetä lapsen vahvuuksien ja tuen tarpeiden lisäksi yhdessä asetetut konkreettiset tavoitteet, tavoitteiden seuranta ja niiden toteutuminen.

Mikäli lapsi tarvitsee tehostettua tai erityistä tukea, edellytetään yhteistyötä sekä palveluntuottajan sijaintikunnan että lapsen kotikunnan varhaiskasvatuksen erityisopettajien kesken. Tehostetun tai erityisen tuen perusteena on asiantuntijalausunto.

Mahdolliset tuen edellyttämät lisäresurssit haetaan erillisellä lomakkeella (varhaiserityiskasvatus / varhaiskasvatuksen palveluseteli), joka toimitetaan lapsen kotikunnan palvelusetelitoiminnasta vastaavalle viranhaltijalle. Tuen resurssit sovitaan yksilökohtaisesti samoin kuin tuen järjestämisen edellyttämä palvelusetelin arvo. Kerroin voi olla 1,5 – 3 riippuen lapsen kotikunnan käytännöstä.

Mikäli palvelun tuottajan tukitoimet eivät riitä, kunnalla on oikeus evätä palvelusetelin käyttö ja tarjota lapselle hoitopaikka kunnallisesta päiväkodista.

Tukea tarvitsevalle lapselle laaditaan tuen suunnitelma (Päivähoitolaki 1119/1985,7a§). Suunnitelman laatiminen on prosessi, joka sisältää lapsen vanhempien, päivähoidon ja mahdollisen kuntouttavan tahon yhteisen suunnittelun pohjalta tehdyn kirjallisen, tavoitteellisen lapsen kuntoutussuunnitelman. Suunnitelma on varhaiskasvatuksen työntekijöiden työväline, jonka avulla lapsen kasvua, kehitystä ja oppimista tuetaan varhaiskasvatusryhmässä.

Palvelusetelillä tuotetun varhaiskasvatuksen tulee vastata kunnallisen palvelun tasoa myös lapsen tuen osalta.

Mikäli lapsi tarvitsee lääkitystä, hänelle tulee laatia lääkehoitosuunnitelma kunnan ohjeistuksen mukaisesti.

Varhaiskasvatuksesta esiopetukseen

Esiopetusta edeltävänä keväänä pidettävässä lapsen varhaiskasvatuskeskustelussa tai Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma yleistä, tehostettua ja erityistä tukea varten-palaverissa tulevan esioppilaan tuenjärjestämiseen liittyvä tieto siirtyy päiväkodin henkilökunnan ja lapsen tulevan esiopetuspaikan oppilashuoltoryhmän kautta esiopetukseen. Tehostettua ja erityistä tukea tarvitsevan esioppilaan opettamisen kannalta välttämättömät tiedot välitetään pedagogisessa arvioissa tai selvityksessä tulevan esiopetuspaikan oppilashuollolle. Lastenneuvolan kehitysarviot välittyvät oppilashuoltoryhmälle terveydenhoitajan kautta niistä lapsista, joilla on havaittu kehitysviivettä tai muuta erityistarvetta.

Esiopetuksesta kouluun

Esiopetuksesta ensimmäiselle luokalle siirtyvää oppilasta koskevien tietojen vaihtaminen asiantuntijoiden välillä on ensiarvoisen tärkeää. Erityisesti sellaisten lasten kohdalla, joilla on tehostetun tai erityisen tuen tarvetta, se turvaa lapsen yksilöllisten tarpeiden huomioinnin, olemassa olevien tukitoimien jatkuvuuden ja mahdollistaa riittävän varhaisten tukitoimien järjestämisen koulussa. Tiedonsiirto tapahtuu kunnan oppilashuollon toimintasuunnitelman mukaisesti.

Yhteistyö neuvolatoiminnan ja ennaltaehkäisevän lastensuojelu kanssa

Neuvolatoimintaa säättävän asetuksen (338/2011) tultua voimaan, on neuvolatoiminnalla aiempaa suurempi rooli lapsen hyvinvoinnin ja terveyden seurannasta. Laajojen terveystarkastusten yhteydessä eli lapsen ollessa 1½ ja 4 – vuotias sekä tarvittaessa muulloinkin varhaiskasvatus laatii kuvauksen lapsesta varhaiskasvatuksessa neuvolan käyttöön. Vastaavasti neuvolasta saadaan palaute varhaiskasvatuksen käyttöön lapsen tukemiseksi.

Ehkäisevä lastensuojelu on kirjattu uudistuneessa lastensuojelun lainsäädännössä osaksi varhaiskasvatuksen tehtävää (417/2007). Kyseessä olevan lain mukainen ilmoitusvelvollisuus koskee myös varhaiskasvatuksen kasvattajia.